

Cảm nhận từ: Một chuyến đi Lào

Trong những ngày đầu tháng tư lịch sử, chúng tôi những người cựu chiến binh Bảo hiểm xã hội tỉnh Gia Lai được may mắn cơ quan tổ chức đi thăm nước bạn Lào anh em. Tuy thời gian ngắn ngủi, nhưng phần nào trong mỗi chúng tôi cũng cảm nhận được những điều thú vị, bổ ích của đất nước và con người ở đây.

Sau khi làm thủ tục hải quan tại cửa khẩu Cầu Treo (huyện Hương Sơn, tỉnh Hà Tĩnh), chúng tôi mất 6 tiếng vượt qua khoảng 395 km để đến thủ đô Viêng Chăn. Có đi mới biết đường đến Lào đẹp tới dường nào. Vượt qua khoảng chừng 5km đường đèo dốc đầu tiên xuyên rừng, leo lên qua phần phía tây dãy Trường Sơn huyền thoại. Con mưa rừng bất chợt đến, mịt mờ che phủ chân trời. Những chùm hoa dại bên đường như sung sướng đón nhận những hạt mưa ân sủng rớt xuống từ những tàng cây cổ thụ thẳng tắp lượn quanh theo núi, đồi. Qua đoạn đèo dốc đầu tiên, là con đường thẳng tắp dẫn tới thị trấn Laksao cách biên giới chừng 30km và cách Thành phố Hà Tĩnh 75 km. Khi trở về Việt Nam, chúng tôi dành một thời gian thăm quan chợ LakSao. Nhìn khuôn viên chợ thì rất rộng, cơ sở hạ tầng chưa phát triển, nhiều gian hàng vẫn còn lợp ngói fibroximăng, nền đất ẩm ướt, nhưng hàng hóa thì cực kì phong phú. Được biết nơi đây là một địa điểm trung chuyển hàng hóa lớn từ nhiều quốc gia khác nhau, nhiều nhất là từ Thái Lan, Trung Quốc, Malaysia...Thượng vàng hạ cám từ mỹ phẩm, đồ điện gia dụng, quần áo, vật liệu xây dựng, giải khát...Hàng hóa ở đây đều rẻ hơn ở Việt Nam vì được miễn thuế hoặc thuế suất thấp. Nhưng dấu ấn sâu sắc nhất trong chúng tôi là những nông thổ sản của người Lào được khai thác trong tự nhiên: Măng, nấm, thịt lợn rừng, thịt cheo, mật gấu, mật ong rừng...được bày bán tại chợ.

Qua thị trấn Laksao, chúng tôi càng đi xa biên giới, tiến dần về phía sông Mê Công, núi đồi càng thấp dần rồi bình nguyên hiện ra tạo thành nhiều cánh đồng rộng lớn. Xe chúng tôi không bò như con rắn quanh sườn núi mà bon bon trên những đoạn đường thẳng tắp, im ru, không khói bụi. Với những đoạn đường dài, đầy nắng và gió, thỉnh thoảng mới thấy khu dân cư lơ thơ nhà sàn bằng những thân cột trụ bê tông hóa cách khá xa đường lộ. Khu dân cư nào cũng thấy một ngôi trường thấp trên đám đất rộng không rào bao quanh; kèm theo nó là một ngôi chùa dáng đứng bề thế.

Với chặng đường khá dài mà chúng tôi không gặp một cảnh sát giao thông nào hết. Khi đến ngã ba Đường số 13; không đi theo hướng về tỉnh Pakse mà rẽ phải về Thủ đô Viêng Chăn. Được biết con đường này từ tận bên Trung Quốc vào

Lào, phần lớn là bám gần sát sông Mê công phía tả ngạn, qua thủ đô Viêng Chăn xuôi xuống nam đến Campuchia. Nó giống như đường số 01 của Việt Nam. Có thể hình dung đây là con đường huyết mạch của nước Lào và kết nối được với những con đường khác xuyên suốt các nước Đông Nam Á, tương lai sẽ tạo nên phần vinh cho cả vùng. Nhiều chỗ, đường 13 chạy khá gần sông Mê Công, có thể nhìn thấy bên kia sông đất Thái Lan một vệt xanh thẫm. Bên này, những đám ruộng rộng, hầu như không có bờ thửa, nom có vẻ như lạc vào giữa những vạt đất hoang hóa, những trảng cây cao su mới trồng... hầu như không rõ ranh giới. Hầu hết những cánh đồng được trồng một năm một vụ bắt đầu sau thời điểm ăn tết Lào (Bun Pi May vào tháng 4).

Khi có mặt trên đường phố Viêng Chăn chúng tôi cảm nhận cuộc sống thủ đô nước bạn thật yên bình, không náo nhiệt như những thành phố của chúng ta. Thủ đô nước Lào nằm bên bờ bắc sông Mê Công, trung tâm thành phố chỉ cách sông chừng khoảng 3 km. Trên các tuyến phố, nhà cửa có vẻ không chen chúc và không cao lắm. Được biết chỉ có khách sạn Don Chan 17 tầng. Đường phố hầu hết là đường hai chiều. Hai bên lề đường và giải phân cách chưa được bố trí vỉa hè, cây xanh một cách bài bản theo như một đô thị mới. Phương tiện giao thông choáng ngợp các loại xe ô tô đời mới. Nhiều nhất là loại xe pick-up (bán tải). Hướng dẫn viên du lịch cho biết cứ 03 người dân sở hữu 02 chiếc xe ô tô. Đông đúc như vậy nhưng lưu thông không kẹt xe và càng không phải nghe tiếng còi xe inh tai nhức óc như ở nước mình. Trung tâm thương mại lớn và nổi tiếng nhất tại Viêng Chăn là Chợ Sáng. Đến đây mới thấy hàng hóa đa dạng phong phú, có cả hàng hóa từ Thái Lan, Việt Nam và nhiều nhất hàng hóa từ Trung Quốc. Việc trao đổi mua bán cũng rất dễ dàng, chỉ cần ra hiệu thì cũng sẽ mua được món hàng mình muốn. Được biết, có đến 80% người bán hàng ở đây biết tiếng Việt. Cũng như ở Việt Nam, mua sắm ở chợ của Lào chúng ta nên trả giá. Mua sắm cũng là một phần không thể thiếu trong mỗi chuyến đi. Có thể xem mua sắm khi đi du lịch là một phần văn hóa của người Việt chúng mình, mua để làm đồ dùng, để kỷ niệm chuyến đi, để làm quà cho bạn bè và người thân. Trong khi về, trong chúng tôi, ít nhiều đều có hàng kỷ niệm.

Chúng tôi đến viếng một ngôi chùa lớn từ khách sạn ba sao: Douang Pra Seuth Hotel. Trên đường đi, người hướng dẫn viên cho chúng tôi biết: Người dân Lào hiền hậu, không to tiếng, đánh chửi nhau, nhất là ở ngoài đường. Người dân chấp hành luật lệ rất nghiêm. Xe cộ để đầy trên các lề đường hay dưới sàn nhà nhưng không hề mất trộm. Phần lớn người dân theo đạo Phật giáo tiểu thừa. Chỉ có người con trai chuẩn bị lấy vợ vào chùa tu vài ba tháng, để tỏ lòng báo hiếu ông, bà, cha mẹ. Các vị sư định kỳ đi khất thực vào đầu và cuối mùa lễ từ tháng 5 đến tháng 9". Sau khi đánh lễ Đức Phật Thích Ca Mâu Ni xong chúng tôi được sang phòng bên cạnh để làm lễ buộc chỉ vào cổ tay. Nhà sư đọc hoặc khấn câu gì

đó rồi đưa ra một sợi chỉ. Mỗi người chúng tôi lần lượt quỳ xuống trước mặt tay trái đưa ngựa bàn tay cho Nhà sư buộc, bàn tay còn lại đưa lên trước mặt của mình theo tư thế khấn. Tất cả đều im lặng trong không gian linh thiêng như được đem lại những điều lành cho mỗi con người và vượt qua mọi tai ương. Ai cũng cảm nhận lòng tin như vậy.

Rời ngôi chùa với một tập tục đẹp của nước bạn Lào, chúng tôi đến vườn Phật ở Xieng Khuan cách Thủ đô chừng 25 km về phía Đông Nam. Vườn rộng chừng 0,5 ha nằm cạnh dòng sông Mê Công êm ả. Dưới những tán cây bóng mát là những bức tượng và công trình điêu khắc bằng bê tông. Bắt đầu vào vườn, bắt gặp ngay một “lò bát quái” không lò, bên dưới có lối đi vào; ở trên cùng có biểu tượng những ngọn lửa. Bên trong có lối đi quanh co cao dần lên qua các tầng với những cảnh tra tấn, xử phạt dưới địa ngục theo như các tích ở chùa rồi chui qua cửa trên cùng ra đứng trên chòm lò hít không khí trong lành, thoải mái như đang ở nơi miền cực lạc. Lần lượt đi xem các tượng mà phần nhiều là minh họa các tích của đạo Phật hoặc tích của đạo Hin Đu; bên cạnh đó có tượng măng xà, tượng các vũ nữ, tượng các chú khỉ.... Đáng chú ý nhất là tượng Phật nằm dài khoảng 40 mét. Với tư thế nằm nghiêng, tay chống một bên đầu, mắt nhắm, nét mặt thanh thản. Được biết vườn do một tu sĩ tên là Luang Pu Bunleua Sulilat (1932-1996) xây dựng vào năm 1958. Sau cuộc cách mạng năm 1975 ông bỏ trốn sang Thái Lan và cho xây dựng một công trình tương tự nhưng với quy mô lớn hơn. Theo thời gian với rêu phong phủ lên các bức tượng trông càng huyền bí và đầy chất nghệ thuật. Rời vườn tượng Phật, chúng tôi tưởng chừng như đang ở trong “bể khổ” của thuyết nhà Phật.

Đi trên đại lộ Lane xang, ở xa chúng tôi đã thấy cổng Khải Hoàn Môn. Hướng dẫn viên cho chúng tôi biết: “Khải Hoàn Môn được xây dựng vào năm 1958, với cái tên: Đài chiến sĩ vô danh, sau năm 1975 khi thành lập nước Cộng hòa Dân chủ nhân dân Lào mới đổi tên để ghi công tích chiến thắng chống thực dân Pháp của nhân dân Lào. Có thể vào bên trong và đi lên, đứng trên tầng cao nhất để ngắm toàn cảnh trung tâm Thủ đô mến yêu của Lào”. Thăm Khải Hoàn Môn, hình dáng của nó được mô phỏng trông giống như kiến trúc Khải Hoàn Môn ở Pháp. Nhưng nó mang theo đặc trưng văn hóa Lào với biểu tượng “thiếu nữ nửa người nửa chim”. Cửa Khải Hoàn Môn có 4 khác ở Pháp chỉ có 02 cửa, trên cùng trang trí bởi các phù điêu của nền văn hóa Chăm Pa.

Có lẽ, trong chúng tôi ai cũng ấn tượng nhất khi đến Viêng Chăn bởi nơi đây có nhiều chùa đẹp. Vì không có nhiều thời gian đi hết các chùa, chúng tôi chỉ đến That Luông, tục gọi là chùa Vàng, ngôi chùa đã thành biểu tượng của nước Lào. Trước hết chúng tôi đến kính cẩn nghiêng mình dưới tượng đức vua Setthathilath, Người có công xây dựng That Luông. Đến nhìn mặt ngoài chùa dát vàng với phần trên hình nậm rượu và cái chóp nhọn hoắt vút lên trên trời cao. Tiếc rằng không vào trong xem được, vì đến đây thời gian đã quá chiều. Khuôn viên Chùa có tường

vuông bao quanh. Bao ngoài nữa là quảng trường cùng trong quần thể bên cạnh là Tu viện Phật giáo, tòa nhà Quốc hội uy nghi của Lào. Trong một quảng trường rộng lớn, thông thoáng, thanh tĩnh, không bị rào ngăn, không có canh gác, mọi người tự do đi lại mà không bị xe cộ, con người làm ô tạp. Nhìn những hoa viên, vườn hoa, với những sân, lối đi rộng lát gạch, thoáng đãng và sạch sẽ. Bên cạnh những cây cọ cảnh thân thẳng cao vọt trên đầu là chòm lá hình cầu còn xen lẫn những cây Chăm Pa rực màu hoa đỏ, hoa trắng và cây Đục Khun (người Việt gọi là Muồng Hoàng Yến) với những chùm sắc hoa vàng óng ánh báo hiệu cho những ngày Tết sắp đến của Lào vào giữa tháng tư dương lịch. Dưới ánh hoàng hôn That Luông vẫn tỏa sáng và thật sự xứng đáng biểu tượng được in trên tiền và Quốc huy Lào.

Trước khi rời đất bạn, chúng tôi vào một cửa hàng “tự phục vụ”. Trên bàn ăn để sẵn lò nướng kiêm nồi nấu lẩu, còn nguyên liệu: thịt, cá, mực, rau, mì sợi, chè, xôi, cơm... để tại đầu phòng, khách ăn tự đến lấy tùy thích. Cung cách ăn pha kiểu nướng của Hàn Quốc và kiểu lẩu của Nhật. Các bữa ăn sáng ở khách sạn chúng tôi ở cũng vậy, cũng tự phục vụ gồm các thứ mang hơi hướng Tây, Tàu, cả Việt. Chúng ta có thể uống cà phê, ăn sữa chua, ăn cháo thịt hoặc có thể ăn cơm với các thứ xào nấu, có thể ăn bánh mì tẩm bơ ... tráng miệng bằng nước ngọt. Có lẽ trong chúng tôi ai cũng đều có ý thức, không vi phạm vì một hàng chữ Lào căng ngang trên cao cảnh báo: Nếu để thừa thì bị phạt 150.000 kíp...(người hướng dẫn viên cho chúng tôi biết) .

Trở lại đất Mẹ, chúng tôi ai nấy cũng tâm niệm một chuyến đi thú vị và đầy hiểu biết đất nước bạn Lào đậm tình nghĩa anh em./.

Nguyễn Sáu

Một số hình ảnh trên đất nước bạn Lào.

Đường số 13 của Lào chạy dọc theo sông Mê Công

Làm lễ buộc chỉ cổ tay - Một tập tục đẹp của người Lào

Tượng Phật nằm tại vườn Phật ở Xiêng- Khoản- Lào

Hoàn Môn tại Lào

Vua Setthathilath với That Luông ở Lào

That Luông ở Lào